

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: Náboženská výchova

1.

Názov predmetu	Náboženská výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	deviaty
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	Nižší sekundárny stupeň
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský
Iné	štátna škola

2. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje.

Vyučovací predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovací predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet
- hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu
- formovať svedomie
- prehľbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom
- oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova
- rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v cirkvi

Ročníkový cieľ:

Posúdiť hodnotu zodpovednosti. Uvedomiť si osobnú zodpovednosť za seba, za iných a za svet, v ktorom žijem. Formovať návyk kresťanského životného štýlu v rodinnom a spoločenskom živote.

Učebné zdroje:

Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre deviaty ročník základných škôl „Zodpovednosť človeka“ a prac. listy, Spišská Nová Ves: KPKC, 2010

TTVP vypracovaný podľa rámcových učebných osnov predmetu náboženstvo/náboženská výchova, ktoré schválila Konferencia biskupov Slovenska dňa 30. októbra 2008 na svojom plenárnom zasadnutí na základe Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou Stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní.

Hodnotenie a klasifikácia predmetu

Hodnotenie výchovy má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície, vynaložené úsilie.

Nehodnotíme len výsledok činnosti, ale celý proces a prístup žiaka k činnostiam z hľadiska tvorivosti, uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov, otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení, cieľavedomosť, snahu, spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, jeho záujem o sebavyjadrovanie.

Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s predchádzajúcimi výkonmi pred porovnávaním s výkonmi iných žiakov.

Snažíme sa hodnotiť pozitívne, zlá známka by mohla dieťa demotivovať, potlačiť jeho túžbu o sebavyjadrenie.

1 – Výborný

Žiak je iniciatívny a tvorivý, schopný uplatniť vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, vie vyjadriť veku primerané postoje, ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov na vynikajúcej úrovni. Žiak dokáže veku primerane pomenúvať a interpretovať

svoje zážitky z činnosti a ich výsledky, preukazuje vedomosti z danej oblasti primerane edukačným úlohám v danom ročníku, dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a výkonom iných.

2 – Chválitebný

Žiak je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý, vie vyjadriť veľa primerané postoje, s pomocou učiteľa ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov, na základe podnetných otázok dokáže vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity. Snaží sa chyby a nedostatky odstrániť.

3- Dobrý

Žiak realizuje edukačné úlohy priemerne alebo na nízkej úrovni, slabo prejavuje záujem a toleranciu, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s veľkými ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity nevie vyjadriť. Nedostatky vo svojej práci nedokáže opraviť alebo odstrániť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotenie previerok a didaktických testov

100 – 90% 1

89 – 75% 2

74 – 50% 3

49 – 30% 4

29 – 0% 5

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPPAP.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Hodnotenia žiakov počas dištančného vzdelávania

Hodnotenie žiakov počas dištančného vyučovania sa podriadi vždy konkrétnemu usmerneniu na hodnotenie žiakov základných škôl v čase mimoriadnej situácie spôsobenej prerušením vyučovania v školách vydaným ministerstvom školstva a zároveň posúdeniu a zváženiu všetkých okolností členmi MZ spoločenskovedných predmetov v rámci možností v danej situácii zabezpečiť, aby žiaci mali možnosť dosiahnuť postačujúce

portfólio podkladov na hodnotenie. Rozsah portfólia si určí učiteľ v každej triede zvlášť s prihliadnutím na individuálne možnosti jednotlivých žiakov a priebežne o ňom žiakov informuje prostredníctvom EduPage. Do portfólia sa zahŕňa najmä vypracovanie zadaných domácich úloh a odoslanie na kontrolu v určenom termíne, práca na projektoch, aktívna účasť na online hodinách.

Ak budú vytvorené podmienky na dosiahnutie tohto cieľa, žiaci budú hodnotení známkami v súlade s kritériami uvedeného hodnotenia.

Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Počas ich adaptačného obdobia (dve hodnotiace obdobia) v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka budeme pri ich hodnotení a klasifikácii postupovať podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

TEMA	Obsahový štandard, podtéma	Výkonový štandard	Medzipredmetové vzťahy, priezovové témy	Poznámky
1. ZODPOVEDNOSŤ 4. hod	Obsahový štandard: Etymológia pojmu zodpovednosť Život – pozvanie k zodpovednosti (podobenstvo o talentoch) Názvy podtém: September 1. Úvodná hodina 2. Pozvanie k rastu 3. Spoznať svoje silné a slabé stránky Október 4. Pozvanie k zodpovednosti	Žiak vie ▪ vysvetliť etymológiu pojmu zodpovednosť ▪ objaviť posolstvo biblického textu podobenstva o talentoch ▪ aplikovať podobenstvo o talentoch ako pozvanie k zodpovednosti pre svoj život ▪ formovať postoj zodpovednosti za svoj život	Medzipredmetové vzťahy: SJL, VYV, HUV Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak • je pripravený prebrať zodpovednosť za svoj život • dokáže obhájiť svoj názor • je schopný empaticky komunikovať a osvojovať sa empatický postoj k ľuďom	

2. ZODPOVEDNOSŤ ZA SEBA 6. hod	Obsahový štandard: Sebarozvoj (sebaocenenie a prijatie) Potreba životných vzorov Korekcia mediálnych vzorov (imitovanie vzorov) Výzva k hľadaniu a odkrývaniu životného zmyslu Ponuka kresťanských vzorov (Jn 1,35-39) Názvy podtém: Október <u>5. Moje vzory</u> <u>6. Ísť za hviezdou</u> <u>7. Ježišove postoje</u> November <u>8. Kto bol a je pre ľudí Ježiš</u> <u>9. Zobrazenie Ježia v umení</u> <u>10. Opakovanie</u>	Žiak vie • racionálne sa konfrontovať s potrebou životných vzorov • kriticky analyzovať ponuku mediálnych vzorov a konfrontovať svoj postoj voči vzorom • rozlíšiť medzi manipulačným vzorom a vzorom ponúkajúcim sprevádzanie • rozvíjať schopnosť seba porozumenia • vnímať sebaocenenie a prijatie ako podmienku sebarozvoja • formovať postoj sebakorekcie vychádzajúcej z rovnováhy medzi potrebou originality a potrebou začlenenia sa • z pohľadu humanizmu oceniť kresťanskú ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru	Medzipredmetové vzťahy: SJL, VYV Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak • vníma potrebu sebaocenenia a prijatia • pri vnímaní potreby životných vzorov prehodnocuje ponuku kresťanských vzorov Mediálna výchova: Žiak • je schopný korekcie mediálnych vzorov	

3. ZODPOVEDNOSŤ ZA SVOJU VIERU 8. hod.	Obsahový štandard: Prečo veriť? (dôvody pre vieru, dôvody pre neveru) Poverčivosť – nesprávna forma religiozity Nebezpečenstvo siekt a ich ponuky dnes Vyznanie viery - rozhodnutie pre vieru Reč Cirkvi - metaforická reč dogiem Nová reč Cirkvi – II. vatikánsky koncil Kresťanská zrelosť (sviatostný život) Názvy podtém: November <u>11. Čo znamená veriť?</u> December <u>12. Vyznanie viery</u> <u>13. Aký Boh je alebo aký Boh nie je</u> <u>14. História Vianoc</u> Január <u>15. Komu vlastne verím? Kto si Bože?</u> <u>16. Dogmy – reč viery (Credo)</u> <u>17. Sekty</u> <u>18. Opakovanie</u>	Žiak vie • analyzovať dôvody pre náboženskú vieru • prijať skutočnosť religiozity človeka ako prejav túžby po presahu samého seba • logicky zdôvodniť poverčivosť ako prejav nezrelej religiozity • opísať znaky sekty • porovnať sektu a Cirkev • vysvetliť pôvod siekt a techniky manipulácie • interpretovať biblické texty obsahujúce vyznanie viery Ježišových učeníkov a nájsť súvislosť s apoštolským vyznaním viery • reprodukovať vyznanie viery ako akt dôvery • jednoduchým spôsobom vysvetliť historický kontext vzniku apoštolského a nicejsko-carihradského vyznania viery • rozlíšiť jednotlivé časti vyznania viery a ich konkrétnych významov • porozumieť vývoju reči Cirkvi v historickom kontexte • na odkaze II. vatikánskeho koncilu predstaviť potrebu novej reči Cirkvi súčasnej spoločnosti • vnímať sekularizmus ako prejav neporozumenia reči Cirkvi • rozvíjať kresťanské prvky spirituality v osobnostnom raste	Medzipredmetové vzťahy: DEJ, OBV, SJL, VYV Osobnostný a sociálny rozvoj Žiak • je otvorený pre transcendentný rozmer života • je ochotný osvojovať si postoj kultivovanej religionistiky • dokáže rozlíšiť a kriticky posúdiť manipulačné techniky siekt • vníma potrebu osobného rozhodnutia pre vieru	

4. ZODPOVEDNOSŤ ZA BUDOVANIE VZŤAHOV 6. hod.	Obsahový štandard: Túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človeka k človeku a človeka k Bohu) Vzťahy muž a žena (Pieseň piesní) Priateľstvo a láska Ideál rodiny a pseudorodina Medzigeneračné vzťahy Názvy podtém: Február <u>19. Túžba po láske</u> <u>20. Kamarátstvo, priateľstvo</u> Marec <u>21. Priateľstvo a láska</u> <u>22. Láska a partnerstvo</u> <u>23. Význam pohlavia</u> Apríl <u>24. Rodina</u>	Žiak vie • objaviť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu • nájsť rozdiely medzi priateľskou láskou, láskou muža a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu • oceniť význam budovania vzťahov ako naplnenia života zmyslom • vnímať hodnotu lásky ako proces dozrievania • uvedomiť si riziká zneužitia túžby človeka po láske • zostaviť hierarchiu hodnôt v partnerských vzťahoch • oceniť význam kvalitného budovania partnerského vzťahu ako základ hodnotného manželstva a rodiny • formovať návyk vonkajších prejavov úcty k človeku • rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti • predstaviť rodinu ako optimálne Bohom chcené spoločenstvo osôb zamerané pre dobro jej členov a na prijatie a výchovu detí • porozumieť svojmu postaveniu v rodine a osvojiť si riešenia rodinných konfliktov • na modelových situáciách si precvičiť riešenia rodinných konfliktov • vie hľadať kompromis pri riešení medzigeneračných konfliktov	Medzipredmetové vzťahy: SJL, VYV, HUV Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak • je schopný kritického prehodnotenia pre ponuky pseudorodiny • je pripravený stotožniť sa s ideálom rodiny • vníma kvalitu partnerského vzťahu ako základ manželstva a rodiny • je otvorený pre asertívne riešenie medzigeneračných konfliktov	

5. ZODPOVEDNOSŤ ČLOVEKA ZA SVET V KTOROM ŽIJE 9. hod	Obsahové štandardy: Ekológia a zodpovednosť Gn 1,28-29 (globálne problémy) Angažovanosť kresťana v spoločnosti (politika, štátny režim) Úloha Cirkvi v spoločnosti Kresťanské denominácie na Slovensku Ekumenizmus Názvy podtém: Apríl <u>25. Pohľad kresťana na vzťah človeka k prírode</u> <u>26. Boh pozýva človeka k ochrane Božieho diela</u> <u>27. Ekologická uvedomelosť kresťanov</u> Máj <u>28. Kresťanské poslanstvo ľudskosti</u> <u>29. Človek v priebehu dejín objavuje v sebe „človečenstvo“</u> <u>30. Požiadavka spravodlivosti, čestnosti a zodpovednosti</u> Jún <u>31. Opakovanie 9. ročníka</u> <u>32. Byť prorokom svojej doby</u> <u>33. Opakovanie</u>	Žiak vie • na základe analýzy súčasných ekologických javov v konfrontácii s poslanstvom biblického textu Gn 1,28-29 vyjadriť dôležitosť ekologického myslenia a správania sa človeka • vnímať potrebu ekologického myslenia človeka • praktizovať zručnosti triedenia odpadu v domácnosti a šetrného zaobchádzania s prírodnými zdrojmi • akceptovať vlastnú zodpovednosť prijatím svojej úlohy na spoluvytváraní sveta • zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a verejnom živote • osvojovať si postoj kresťanskej angažovanosti v spoločnosti a v Cirkvi • charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku a objaviť spoločné základy viery • akceptovať existenciu kresťanských denominácií ako dôsledok historického vývinu • oceniť asertívnu komunikáciu a správanie ako prejav spolupráce • rozvíjať postoj tolerancie ku kresťanom iných denominácií • formovať postoj spolupráce v ekumenickom duchu v sociálnej oblasti	Environmentálna výchova: Žiak • aktívne sa podieľa na ochrane životného prostredia (triedenie odpadu v domácnosti, udržiavanie čistoty v prírode, šetrenie energiami a zdrojmi) Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak • je otvorený pre ekumenický dialóg medzi kresťanskými denomináciami na Slovensku • je si vedomý prebratia zodpovednosť za angažovanosť v spoločnosti	